

ESZTERGOM- BUDAPEST

HIT • REMÉNY • SZERETET

AZ ESZTERGOM-BUDAPESTI FŐEGYHÁZMEGYE NEGYEDÉVENKÉNT MEGJELENŐ LAPJA

9. ÉVFOLYAM - 2011/4. SZÁM

„Betlehem az élet iskolája, ahol elsajátíthatjuk az igazi öröm titkát. Ami nem abban áll, hogy sok mindenünk van, hanem abban, hogy érezzük, az Úr szeret minket, mi pedig odaajándékozunk magunkat másoknak és szeretjük egymást. Tekintsünk csak rá a betlehemre: a Szűzanya és Szent József nem tűnik nagyon szerencsés családnak. Első gyermekük nagy nehézségek közepette született, és mégis tele vannak bensőséges örömmel, mert szeretik és segítik egymást, és főleg mert biztosak benne, hogy életükben Isten működik, aki a Kisjézusban jelenvalóvá lett.”

XVI. Benedek pápa

ESZTERGOMI KIRÁNDULÁS

SZENTKÚTI KARÁCSONY

CCEE-ÉVFORDULÓ

Advent negyedik vasárnapján háromszáz rabbal találkozott a legnagyobb római bűntetés-végrehajtási intézetben XVI. Benedek pápa, aki az elítéltek kérdéseire is válaszolt.

Rebibbia központi börtöntemplomában a Szentatya az afrikai Beninben novemberben mondott beszédéből idézve a bűnösök újre-

A rabok csendben hallgatták a pápát, majd tapsolva éltették. Az olasz közszolgálati televízió által egyenesben közvetített börtönlátogatáson az egyik rab felolvasta az általa írt imát. Tíz társa kérdéseket tett fel az egyházfőnek. Egyikük könnyeivel küszködve arra várt választ, megértik-e a politikusok

RABOK KÖZÖTT JÁRT A SZENTATYA

velését, az igazságügyi tévedések és a rossz bánásmód elkerülését, az emberi jogok védelmét szorgalmazta. „A börtönrabok emberek, akik bűncselekményük ellenére tiszteletet és méltóságot érdemelnek. Védünk kell a társadalmat, de ismét integrálnunk kell azokat is, aki hibát követtek el, anélkül, hogy eltapsoznánk méltóságukat. Máskülönbent kétszeresen büntetjük őket” - hangoztatta XVI. Benedek.

a börtönökben élők nehézségeit. Felszólalt a bevándorló Omar, a kislányát még sohasem látó Umberto, a börtönkórházban AIDS-betegeket ápoló Federico. Egy nevét elhallgató rab azt mondta, „nem vagyunk szörnyek”. Gianni azt kérdezte, ha pap nélkül cellájában imádkozik, Isten feloldozza-e a bűneit. XVI. Benedek minden kérdésre szabadon válaszolt és kezet fogott a rabokkal.

Az 1972 óta működő, 1200 férőhelyes börtönnek 1740 lakója van. A pápát Paola Severino igazságügyi miniszter is elkísérte. A másfél órás látogatás végén XVI. Benedek megáldotta a börtönudvaron tiszteletére ültetett fát.

XXIII. János volt az első pápa, aki 1958 karácsonyán felkereste a Vatikán közeli Regina Caeli börtönt. II. János Pál 1983 karácsonyán járt Rebibbiában, amikor merénylőjével, Ali Agca török terroristával is találkozott.

Agonás Szonja

RÖVID HÍREK

A spanyolországi Navarra tartomány székhelyén, a pamplonai egyetemen október 27-én díszdoktorrá avatták Erdő Péter bíborost. A főpásztoron kívül még a 75 éves spanyol festőművész, Antonio López, illetve a New York-i Egyetem jogászprofesszora, a Dél-Afrikában született Joseph H. H. Weiler kapta meg a díszdoktori címet, aki az európai uniós jog egyik legnagyobb szakértőjének számít.

November 3. és 6. között Nagyváradon tartották 14. találkozójukat a keleti rítusú katolikus egyházak. A 14 egyház püspök képviselői idei összejövetelüket az új evangélikáció témájának szentelték. A CCEE elnöke, Erdő Péter bíboros megnyitó beszédében hangsúlyozta: az új evangélikáció nem egy szociológiai módszer, hanem egy olyan missziós törekvést jelent, amelyre ott van szükség, ahol a kereszténységet már hírül adták, de a kultúra eltávolodóban van a hittől.

A hagyományoknak megfelelően november 3-án reggel szentmisét mutatott be elődei nyughelyén, az esztergomi bazilika altemplomában Erdő Péter bíboros. A szertartást követően méceszt helyezett el Mindszenty József és Lékai László bíborosok sírjánál. Boldog Meszlényi Zoltán ereklyéinél, az esztergomi bazilika Szent Adalbert-oltáránál november 2-án este, a halottak napja alkalmából bemutatott esti szentmisét követően gyújtott méceszt a főpásztor.

November 6-án a vizitáció keretében az Óbuda-Hegyvidéki Szentháromság Plébánián tett hivatalos látogatást az esztergom-budapesti érsek. Végigjárta a plébániához tartozó épületeket, így a Szent Donát-kápolnát is, ahol megismerkedett a műemlék történetével, és felújításának körülményeivel. Kifejezte reményét, hogy az országban mind több közösség érzi majd szükségét annak, hogy a lakóközösségünkben lévő emlékműkápolnákat leg-

alább annyira példamutatóan tartsák karban és működtessék, mint az óbudaiak a Szent Donát-kápolnát.

A család a legkiszolgáltatottabb valósága élünknek, ugyanakkor nélkülözhetetlen értékek forrása. Benne sajátítjuk el az egymást segítő emberi szeretet, a szolidaritás, a kultúra, gyakran a hit és az emberség legfőbb értékeit - mondta Erdő Péter bíboros azon a szentmisén, amely lezárta a november 10-én kezdődött gödöllői család-kongresszust és családfesztivált.

A II. János Pál Pápai Egyetem Kánonjogi Intézete november 17-én nemzetközi szimpóziumot tartott Krakkóban, amelyen azt világították meg az előadók, hogy Róma püspökének hatalma hogyan szolgálja az egyház egységét, és milyen kapcsolat van a pápai hatalom és a helyi egyház között. A konferencián előadást tartott Erdő Péter bíboros. Köszöntő beszédet mondott Stanisław Dziwisz bíboros, krakkói érsek, felszólalt Celestino Migliore érsek, varsói apostoli nuncius, Krzysztof Nitkiewicz, Sandomierzi megyéspüspök, valamint a II.

János Pál Pápai Egyetem két professzora, Piotr Majer és Piotr Kroczek.

Tizenkettedik alkalommal nyújtotta át a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a Szent Erzsébet Rózsája Díjat, ebben az évben Jáki Zoltánnak, a kaposvári egyházmegyei karitás igazgatójának. A díjat Erdő Péter bíboros, az MKPK elnöke adta át november 19-én a Duna Palotában.

Az esztergom-budapesti érsek gyújtotta meg az első adventi gyertyát a Szent István-bazilika előtt felállított óriási adventi koszorún. Köszöntő beszédében Erdő Péter arra emlékeztette a jelenlévőket, hogy „Aki enni ad az éhezőnek, aki megsegíti a hajléktalan szegényt, az maga is világosságként ragyog fel az emberi nyomorúság, önzés, kilátástalanság, a gyűlölet, a keserűség, egyszóval a bűn éjszakájában.”

December 8-án, szeplőtelen fogantatás liturgikus emléknapján Erdő Péter bíboros, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának elnöke és Juan Luis Cipriani bíboros, limai érsek a perui főváros székesegyházában koncelebráltak az ünnepi szentmisét. Erdő Péter december 4-én utazott a dél-amerikai ország fővárosába, hogy mint apostoli vizitátor megbeszélést folytasson a Perui Pápai Katolikus Egyetem vezetésével a nagy múltú intézmény statútumairól.

A bécsi görög ortodox Szentháromság-székesegyházban december 4-én tartotta ünnepélyes székfoglalását Arsenios Kardamakis Ausztria új, görög ortodox metropolitája, Magyarország és Közép-Európa exarchája. Erdő Péter bíboros december 16-án, a budai primási palotában fogadta az új metropolitát, valamint a kíséretben lévő Emmanuel Adamakist, Franciaország metropolitáját és Kalota József protopresbitert, görög-keleti esperest, a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus képviselőjét.

Neumayer Katalin

KÖSZÖNTŐ

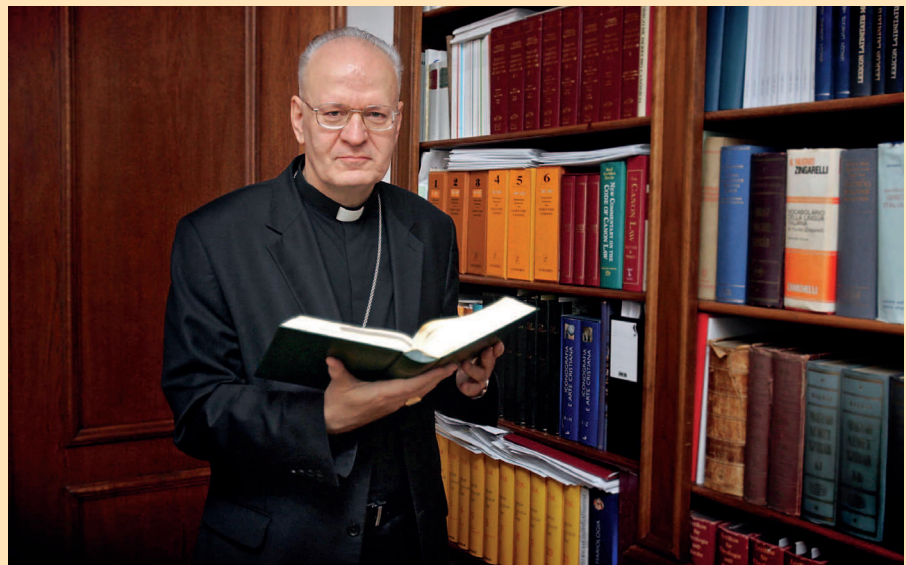
Karácsonykor a keresztény világ Jézus születését ünnepli. Ez pedig örömet, meghittséget, szeretetet hoz az életünkbe. Minden évben elhangzik az evangéliumi részlet Augustus császárról, Quirinius helytartóról, akiknek az idejében, a júdeai Betlehemben, nem kényelmes körülmények között, nem rendben, nem tisztaságban, hanem egy istállóban megszületett az a gyermek, akitől ma az időt számítjuk. Lemondott mindenről, ami luxust, kényelmet, megbecsülést, anyagi biztonságot jelent, de nem mondott le arról, hogy családban jöjjön a világra. Nem mondott le a meghittség és a szeretet légköréről. Ezért ilyenkor van itt az ideje annak, hogy egybegyűljön a család a karácsonyfa és alatta - ma megint egyre több helyen - a betlehem körül. Ott a barlang a jászollal, Józseffel, Máriával, pásztorokkal, a kép közepén pedig a Gyermekkel.

Nem baj, ha a díszítéskor egy üveggömb leesik, vagy ha a talapatba sehogyan sem illeszkedik egyenesen a fenyő, akárhonnán próbáljuk is kiékelni az egyébként szemrevéltő fát. Még az sem baj, ha az utolsó napokban nem pont azt és nem pont úgy sikerült megfőzni, megsütöni, bevásárolni, becsomagolni, mint ahogy elképzeltük. Mert hát az ünnep légkörét belengi azért a feszültség. Azért ott kuncog körülöttünk az idegesség is. De mitől félünk, miért izgulunk? Ott, Betlehemben is fontosabb volt, hogy ki van együtt, ki érkezett, hogy szeretettel fogadták, mint az, hogy milyen volt a pólya, amibe takarni tudták.

A szépen megélt karácsony helyre teszi az életünket. Aggódni mindig van miért. Valaha híres ideológiák jövedőlték a pénz elhalását. Ma sokan attól félnek, megtakarított pénzük a zsebükben vagy a számlájukon hervad el. Néhányan talán már karácsonyra is úgy vásároltak: vegyünk valami értelmeset, amit már most használhatunk, ki tudja, később mi lesz. De az a gyerek ott, Betlehemben - ő nem félt semmitől. Ha betérünk hozzá, mint a pásztorok vagy a három királyok, ha ráfigyelünk,

meghalljuk mi is: „nagy örömet hirdetek nektek”. Közelsége bizalmat ad, bizalmat a jelenben és a jövőben, a világban, mert mögüle a találékony és irgalmas Teremtő - homlokát ráncolva tán, de mosolyogva - tekint le ránk. Neki jár, övé a dicsőség, nekünk, embereknek pedig békeesség legyen, mert ő mindnyájunknak jót akar. Mi is, akármilyen nehéz is, mi is szeressük egymást, és akkor béke lesz velünk. Boldog karácsonyt!

Erdő Péter

Az idők teljességében eljött az Istenség teljessége is

Szent Bernát apát beszédeiből:

Üdvözítő Istenünk kinyilvánította jóságát és emberszeretetét (vö. Tit 3, 4). Legyen hála ezért Istennek, mert általa kiárad a vigasztalás erre a zarándok, száműzött, nyomorúságos földi életünkre.

Az emberi testben való megjelenése előtt az ő jósága is rejtve volt, jóllehet ő azelőtt is jó volt: ugyanis az Úr öröktől fogva jóságos. De vajon miből lehetett felismerni ezt a nagy jóságát? Az ígéretekéből, amelyeket azonban nem tapasztaltak, ezért kételkedtek is azokban sokan. Azelőtt Isten ugyanis a próféták útján több alkalommal és többféle módon szólt (Zsid 1, 1). Azt mondta: Az én terveim a békére vonatkoznak és nem a pusztulásra. (Jer 29, 11). Mit felelhetett erre az ember, amikor a béke helyett csak a pusztulást tapasztalhatta? Meddig hajtogatjátok még: Békeesség, békeesség, noha nincsen békeesség? (Jer 8, 11). Ezért a béke követői keservesen sírtak (Iz 33, 7), és így szóltak: Uram, ki hitt abban, amit hallottunk? (Iz 53, 1.) Most azonban már hihetnek az emberek akár a saját szemüknek is, mert az Isten bizony-

sági valóban igazak (Zsolt 92, 5). Az égen azért vert sátozt a napnak (Zsolt 18, 6), hogy még a zavart szemű ember elől se legyen elrejtve.

Íme, a béke már nemcsak ígéret, hanem hozánk küldött élet, nem halogatott, hanem már megadott, nemcsak jövedőlt, hanem már közénk jött béke. Íme, az Atyai Isten mintegy az irgalmaságával megtöltött kincseszsákként küldte a földre; igen úgy, ahogy mondtam, kincseszsák, amelyet a szenvedés szakít fel, hogy a benne rejtett váltásdíjunkt kiomljon; kincseszsák, jóllehet kicsi, de telített. Mivelhogy Fiú adatott nekünk (vö. Iz 9, 5), de benne lakik az Istenség egész teljessége (Kol 2, 9). Mert miután elérkezett az idők teljessége, megjelent az Istenség teljessége is. Testben jött el, hogy a testi embereknek megmutkozzék, és emberségének megjelenésével felismerjék jóságát is. Ahol ugyanis megnyilvánul az Isten embersége, ott jósága sem maradhat rejtve. Jóságát ugyan mivel bizonyíthatta volna jobban, mint éppen azzal, hogy az én emberi testemet vette magára? Azt mondtam: az én testemet, és nem Ádámét, vagyis nem azt a testet, amelyet Ádám a bűnbeesés előtt birt.

Mi mutatná meg jobban az ő irgalmasságát, mint az, hogy magára vette emberi nyomorúságunkat? Vajon mi bizonyítaná jóságának teljességét, mint az, hogy Isten Igéje érettünk olyan törékennyé lett, mint a fű? Uram, ki az ember, hogy törődöl vele, az emberfia, hogy gondolsz rá? (Zsolt 143, 3). Ebből meg kell értenie az embernek, hogy Isten mennyire törődik vele; tudnia kell ebből, hogyan gondolkodik róla, és mit érez iránta Isten. Ó, ember, ne azt emlegesd hát, hogy mit kell szenvedned, hanem azt, hogy ő mit szenvedett érted! Amit érted tett és abból, amivé érted lett, ismerd föl, hogy az emberszeretéből neked megjelent az ő jósága. Minél kisebbé lett az emberségben, annál nagyobbabot adott a jóságban; és minél igénytelenebbé vált értem, annál drágább lett nekem. Azt mondja az Apostol: Üdvözítő Istenünk kinyilvánította jóságát és emberszeretetét (Tit 3, 4).

Milyen különlegesen nagy és nyilvánvaló az Isten jósága és emberszeretete! És milyen nagy jóságról tett bizonyosságot Isten, amikor az emberi természetet az istenivel egyesítette!

December 24-én éjféleli szentmisét mutat be a budapesti Szent István-bazilikában Erdő Péter bíboros. Ugyanekkor az esztergomi bazilikában Paskai László bíboros vezeti a liturgiát. December 25-én, karácsony napján fél 11-kor ünnepi szentmisét celebrál bíboros-főpásztorunk az esztergomi bazilikában. December 30-án, a Szent Család ünnepe alkalmával, Erdő Péter bíboros este 18 órakor mutat be szentmisét a budapesti Szent István-bazilikában. December 31-én 17 órakor főpásztorunk szentmisében ad hálát az elmúlt év kegyelmeiért az esztergomi bazilikában.

KARÁCSONY MÁSKÉPP: EGYÜTT A SZEGÉNYEKKEL

Minden közösség bensőséges légkörben ünnepel december 25-én. Igyekszünk szeretetben összegyűlni közelebbi és távolabbi családtagjainkkal, békében tölteni karácsony napjait, s ki-ki a maga módján próbálja átadni az ünnep örömét. Assisi Szent Ferenc, akinek nevéhez az első betlehemi jászol felállítása is fűződik, Greccióban ilyenkor koldusnak öltözve jelent meg testvérei előtt, hogy emlékeztesse őket: az ünnepi lakomán mindenkinek részt kell vennie, különösen a szegényeknek.

A Sant'Egidio közösség 1982 óta minden évben vendégül látja karácsonykor nehéz sorsú barátait. A római Trastevere negyed gyönyörű, ókeresztény temploma a Megváltó születésének napján a délelőtti mise után, csodával határos módon rövid idő alatt átalakul, a padok kikerülnek, helyüket terített asztalok foglalják el. Ezek mérete évről évre egyre nagyobb, s a közösség tagjai ma már a világ minden táján, így Magyarországon is, együtt ünnepelnek a szegényekkel. Idén száz-ezernél is többen ültek a közös karácsonyi asztalokhoz a világ mintegy hetven országában. A meghívottak között vannak hajléktalanok, koldusok, szociális otthonokban élők, idősek, utcagyerekek, AIDS-es és pszichés betegek, bebörtönzöttek, romák, olyanok, akiket a közösség tagjai egyébként az esz-

tendő folyamán látogatnak. Az ebédet nem mindenütt templomban rendezik meg. A közösség tagjai azonban el akarják vinni az ünnepet a világ „sötétebb zugaiba” is. Van, ahol szociális otthonokban, árvaházakban, pszichiátriai klinikákon, börtönökben vagy kórházakban várják terített asztalokkal a magányosakat.

A szeretet-lakoma, az ajándék, a betlehemi jászol, a karácsonyfa, a zene, és ami a legfontosabb, a barátság, az együttlét öröme mindenütt meghitt hangulatot teremt. A Sant'Egidio közösség alkalmain kézzelfoghatóvá válik a „csoda”: szegények és jobb módúak együtt ünnepelnek, és mindannyian gazdagabbak lesznek valamivel. A közösség hitvallása, hogy az evangélium körül összegyűlt emberek egy nagycsaládot alkotnak. Ennek kiváltságos tagjai a rászoruló, akik az évek során barátaikká, testvéreiké váltak. Az elhagyatottak ugyanis éppen karácsonykor a leginkább azok, hiszen a legtöbb ember zárt ajtóik mögött, családi körben ünnepel.

A közösség lényegében megtöri ezt a hagyományt, és a szegényeket is magába foglaló, nagy evangéliumi közösséggel tölti az ünnepeket. Nem jelképesen, hanem egészen konkrétan, nem karácsony előtt vagy után, hanem a szent ünnep napjaiban.

Magyarországon Budapesten és Pécsen várják terített asztalok a közösség szegény barátait, összesen körülbelül kétszáz embert. Budapesten Székely János esztergom-budapesti segédpüspök celebrálja az ünnepi szentmisét, ezt követően pedig maga is részt vesz a közös, ünnepi ebéden.

Thullner Zsuzsanna

NYOLCVANÉVES FENNÁLLÁSÁT ÜNNEPELTE A KARITÁSZ

zése” - emlékeztet XVI. Benedek pápa Deus caritas est kezdetű enciklikájára a Katolikus Karitás jubileumi kiadványának ajánlása. A szervezet minden egyházmegyében tanúskodik a katolikus hívek emberbaráti elkötelezettségéről, ezáltal az egyház Megváltótól kapott küldetéséről. Hazánkban is, bár a kommunista államhatalom évtizedekig tiltotta a tevékenységüket, az elmúlt közel száz évben a legkülönbözőbb módokon siettek a rászoruló segítségére az egyházközségi karitás-csoportok - derül ki a kiadványból. Az alapítás nyolcvanadik, az újjászervezés huszadik évfordulójára emlékezve a Szent István-bazilikában a segélyszervezet november 19-én egész napos, ezernél is több résztvevőt felvonultató ünnepi találkozót szervezett. A rendezvény keretében Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek hálaadó szentmisét mutatott be.

Mindazonáltal a Katolikus Karitás az idei évben is jelentős munkát végzett, egyebek mellett az árvízi segítségnyújtások lezárásaként több mint ötszázharminc otthon felújítását végezték el, a tízezerrel több önkéntes segítségével több mint két millió kilogramm élelmiszert osztottak szét a rászorulóknak, és karácsonykor valamennyi egyházmegyében több száz gyermeket és családot ajándékoztak meg. Az országos központ december 19-én a devecseri óvodásoknak és iskolásoknak szer-

vezett karácsonyi programot, melyet követően többek között egy tonna szaloncukrot osztottak ki.

Az elmúlt esztendőkhöz hasonlóan a fővárosban több helyszínen is osztottak meleg ételt. Idén decemberben Mádl Dalma, a szervezet jószolgálati nagykövetének védnökségével indított százforintos akció keretében összegyűlt mintegy négymillió forinttal a magyar diákok a csíksomlyói árvákat segítették. A Karitás 1997 óta minden évben megszervezi a Nagycsaládosok Karácsonya elnevezésű rendezvényt, az idei, december 13-i alkalommal a segítők három órán keresztül osztották az adományokból összeállított szeretet-csomagokat a valóban rászorulóknak. Egy héttől később, a Nyugati pályaudvarnál ismét megrendezték a Hajléktalanok karácsonyát, míg december 22-én, a hagyományoknak megfelelően, a Magyar Szentek templomában ünnepi műsor keretében gyermekeknek osztott ajándékot Erdő Péter és Mádl Dalma.

Ahogy Spányi Antal székesfehérvári püspök, a Katolikus Karitás elnöke fogalmazott: „Isten szeretetével való személyes találkozás készíti és teszi képessé az embert arra, hogy a segítségnyújtásba belevigye a szükséges többletet. Ettől válik a darab kenyér, a jó szándékú törekvés Krisztus szeretetének közvetítőjévé.”

Török Viktória

„Az Egyház lényege hármasság feladatában mutatkozik meg: Isten Igéjének hirdetése, a szentségek ünneplése, a szeretet szolgálata. E három feladat kölcsönösen feltételezi egymást, és nem szakíthatóak el egymástól. A szeretetszolgálat az Egyház számára nem valamiféle jótékonyosság, amit másokra rá lehetne bízni, hanem a lényegéhez tartozik, tulajdon lényegének mellőzhetetlen kifeje-

SZENTKÚTI KARÁCSONY

„A jászol helyét az Úrnak szentelték, s föléje oltárt és templomot emeltek, hogy ahol valamikor az állatok a szénát ették, ott azontúl testük és lelkük egészségére az emberek vegyék az ártatlan és érintetlen Báránynak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak testét, aki kimondhatatlanul nagy szeretetében önmagát adta érettünk.” (1Cel 87). Celanói Tamás, Szent Ferenc életrajzírója ezekkel a sorokkal zárja beszámolóját Szent Ferenc grecciói betlehemállításáról. Ez a rendalapítónktól örökölt lelkület határozza meg nemzeti kegyhelyünk karácsonyi ünnepét is. Nem véletlen, hogy ennek kapcsán mindig eszembe jut, amit elsős gimnazista koromban hittantanárunk, Barsi Balázs atya mondott nekünk. A karácsonyi szünet előtti utolsó hittanórán ugyanis azzal búcsúzott tőlünk, akik kéthónapnyi kollégiumi távollét után már nagyon vártuk a hazautazást: „Fiúk, most csak azért nem tartunk itt benneteket az ünnepekre, mert ha látnátok, hogy a szenteste nálunk milyen szép, mind belépnétek a rendbe.” A költői túlzás mögött kitapintható valóság van. Szentkúton különösen átéljük ezt, hiszen majdhogyan a betlehemi puszta, legalábbis az erdő sötét ridegségében köszönt ránk az ünnep, Isten csodája: emberarcúsága.

Este 6 órakor a bazilikában a vesperást énekeljük a tőlünk telhető legnagyobb ünnepélyességgel, amelyben a fogadalmatétel szerint legfiatalabb testvér buzdítja a közösséget. A Szűzanya kegyhelyén különösen kedves ilyenkor a Magnificat imádkozása, hiszen a Megtestesülés által nemcsak őt, az alázatost, hanem bennünket, bűnösöket is tekintetre méltatott az Isten. A zsolozsma után a jászlat, karácsonyi énekek kíséretében visszük a refektóriumba, ahol felhangzik a Martyrológium, amely meghirdeti, hogy Isten Krisztusban része lett a történelmi időnek. A kivilágítatlan helyiségben gyertyafények gyúlnak: az Atya, a Fiú, a Szentlélek imáadásra, a Szent Szűz és Szent József tiszteletére, majd egyházi és rendi előljáróinkért való fohászkodásként. A hetedik gyertya meggyújtásakor hálát adunk rendi közösségünkért, imádkozunk rokonainkért és azokért, akik elhagyták a rendet, ezt követően pedig a keresztyényekért, Izrael fiaiórt könyörgünk. A tizedik gyertyát a vacsora örömeire gyújtjuk

meg, amely már most az éjféle misében feltárukkozó Úr asztalára utal. Hiszen Assisi Szent Ferenc épp karácsony kapcsán beszél arról, hogy az ilyenkor bővebben megterített asztal annak a túlsorduló bőségnek a jele, amelyben a megtestesült Ige részesített minket.

Az ünnepnek része az ajándékozás, ami adventben már mindannyiunkat arra készítet, hogy behelyezkedjünk rendtársunk szemléletébe, és így rátaláljunk, minek örülne a másik. Az ajándékozás karácsonyi énekek éneklése közepette, a karácsonyfa környezetében zajlik, és ilyenkor gyakran felidézésre kerül egy-egy régi-új rendi történet, emlék.

A hívek már az éjféle mise előtti órákban elindulnak kegyhelyünkre. Ezen az estén mi,

ferencesek is zárandokolunk. Utunk a mátraverebélyi cigánytelepről indul, ide jönnek a helybéli lakosok. Az éj sötétjében mintegy harmincan imádkozva vonulunk a kegyhely felé, ahonnan a hangerősítők segítségével már egy jó kilométernyi távolságra hallható az ének, ami utunkat kíséri. A mise előtt nem sokkal megérkezünk a Világosságához, aki beragyogja az éjszakát, asztalához fogad és táplál.

A bazilika ekkor azért is hasonlatossá válik a betlehemi barlanghoz, mert ilyenkor többnyire azok jönnek el Szentkútra, akik - a bibliai pásztorkokhoz hasonlóan - évközben

nem tudják/akarják/szokták teljesíteni hitbéli kötelezettségeiket. Betlehem titka és a Szent Ferenc által megújított hagyomány arra bátorít minket: ne legyünk számon kérők és ne szóljunk le őket, miért csak most jönnek ide, hanem forduljunk hozzájuk annak lelkületével, aki kimondhatatlanul nagy szeretetében önmagát adta érettünk (Vö. Cel 87), érettük is.

Az éjféle misében különösképpen nyilvánvalóvá lesz, hogy miként Mária anya lett a Lélek által, úgy az Egyház is anya a Lélekben, amikor megajándékoz bennünket az eucharisziával. A Szent Ferencről szóló életrajzok arról szólnak, hogy a grecciói karácsony résztvevői közül valaki egy „gyönyörű szép alvó kisedet látott a jászolban, akit boldog Ferenc atya karjába ölelve ébresztett fel álmából.” (LM 11,7). Ez a látomás valamiképpen már előre utal a stigmatizációra, amely során Ferenc ismét karjába ölelhetette az Urat, és így megújultak benne szenvedésének jegyei. Ebben a pillanatban nekünk, ferenceseknek egyértelmű a jászol, a kereszt és az egyház egysége.

Az éjféle mise után a kegyhely dolgozói és segítőit ajándékozunk meg, velük beszélgetünk. Idén, karácsony másnapján a nuncius úr, Alberto Bottari de Castello is velünk ünnepel, ő mutatja be a 11 órakor kezdődő eucharisziát. Úgy várjuk őt, mint a Szentatya és az Úr küldöttjét, aki még közelebb hozza hozzánk Isten jelenvalóságát.

A két ünnep közötti napok sajátosságai között ott szerepel rokonaink meglátogatása, a borszentelés, a pihenés, az új évet szentségimáddással váró gyakorlatunk, Mária oltalmának szüntelen kiesdése a nemzet, az egyház és a rend számára.

„Az ökör megismeri gazdáját, és a szamar urának jászlatát; Izrael azonban nem ismer engem, népem nem ért meg.” (Iz 1,3). A betlehemknél a próféta szót idézi fel bennünk ez a két állat. Isten azért lett emberré, hogy megértsük őt: szavait, tetteit, irántunk való szeretetét, hogy elsajátítsuk tőle a világhoz fűződő érzületét. Karácsony ünnepe Szentkúton és valamennyi ferences közösségben erre irányul: érzelem, értelem, áhítat és vidámság, minden az Úrhoz akar közelebb terelni minket, és velünk együtt a ránk bízottakat.

Fr. Kálmán Peregrin ofm

Visegrádnak, ennek a műemlékekben és természeti értékekben gazdag dunakanyari kisvárosnak több mint 200 éve meghatározó épülete a késő barokk Keresztelő Szent János plébániatemplom.

Egy templom építése évszázadokra szóló tett, mely nem minden generációnak adatik meg. Ám a múlt idő emberöltőnként új és új tennivalókat hoz az örökösöknek. Nekünk, a XXI. század elején élőknek - a templomépület fizikai romlása miatt - megadatott, hogy a felújítási munkák okán „kezet foghassunk” a templom alapító-építőivel.

Idén több mint egy évtizedes felújítási munkálatok zárultak le. A folyamat 2000-ben

A VISEGRÁDI TEMPLOM FELÚJÍTÁSA

kezdődött a toronytető és a kereszt felújításával. 2005-ben folytatódhatott a templomkert rendbetételével, valamint az épület szempontjából fontos csapadékvíz elvezetéssel és a sekrestye közművesítésével. A 2007-2008. években megújult a tetőszerkezet, elkészült az új tetőhéjazat. 2008-ban a teljes külső homlokzat-rekonstrukcióra került sor. Így a templom Visegrád millenniumi ünnepi évét talán soha nem látott szépségében köszönthette. Még az ünnepségek előtt elkészült a teljes elektromos rekonstrukció és az új belső világítás is, majd ősszel megkezdődött a szentély belső falfelületein a fal- és kupolaszerkezet megerősítése és a vakolatscere. A templom azonban így is használható és rendezett képet mutatott, bár belsője nem volt egységes. Egy nagylelkű és nagyvonalú felajánlásnak köszönhetően azonban az egyházközség komolyan elkezdhetett foglalkozni a teljes belső felújítás gondolatával. Így idén a templombelső rekonstrukciója is megvalósulhatott.

Egy ilyen mérvű munka anyagi és technikai követelményei egy 1700 lakosú település katolikus hívóinak erejét messze meghaladják. Ahhoz, hogy a felújítás mégis megvalósulhatott, magánszemélyek, vállalkozók, intézmények széleskörű összefogására volt szükség.

Mivel a felújítás alatt a templomban nem lehetett istentiszteletet tartani, a Visegrádi Református Leányegyházközség lehetővé tette, hogy a katolikus hívek a 2009-ben felszentelt modern református templomban tartásuk a szentmiséket. Aligha lehet az ökumené gondolatának ennél mélyebben testet adni.

A visegrádi római katolikus plébániatemplom felújítása tehát minden pénzügyi, technikai, műemlék-helyreállítási nehézséget leküzdve befejeződött. A református templomban tartott, utolsó november 13-i misén „elköszönt” egymástól a két gyülekezet.

A megújult fényében tündöklő templomot december 18-án Erdő Péter bíboros ünnepi szentmisén áldotta meg. Homiliáját a következő mondatokkal zárta:

- Szürke hétköznapjaink épületei között vegyük észre a templomot, hogy látogassuk a szentségi Jézust, aki vár ránk, aki megbecsüli minden olyan tettünket, amelyet kizárólag az iránta való szeretetünk vezérel. Nemzedékek figyelmét hívta fel ez a templom Krisztusra. De arra hivatott, hogy a jövőben is égre mutató jel legyen, és legyen a találkozás helye az itt élő emberek és Isten között. Adja Isten, hogy ez a templom újra az eleven katolikus közösségi élet otthona, Isten kegyelmének kisugárzója legyen mindannyiunk számára! Ámen.

Kalász István

NEPOMUKI SZENT JÁNOS ÚJ SZOBRA

November 25-én Láng Zsolt, a második kerület polgármestere leleplezte Nepomuki Szent János szobrát a Keleti Károly utca és a Bimbó út találkozásánál. Markolt Sebestyén alkotását Székely János segédpüspök áldotta meg. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével volt köztársasági elnökünk özvegye, Mádl Dalma és Bánffy Györgyné Satory Tilda is.

A fiatalabbak azt hihetik, hogy vadonatúj szobor készült a tavalyi felújítás során kialakított terecskére. Az idősebbek azonban emlékezhetnek rá, hogy az 1940-es évek végéig állt itt egy Nepomuki-szobor. „Az önkormányzat vezetése a bel-budai rekonstrukció megkezdésekor döntött úgy, hogy az eltűnt szobor helyére újat állíttat” - mondta Láng Zsolt. „Öröm látni, hogy miként újul meg kerületünk arculata, és külön öröm számomra, hogy ez az újjászülető városrész hú marad évszázados hagyományaihoz. Emiatt több ez az alkotás is, mint dekoratív díszítő elem: nem csupán Bel-Buda városképének, hanem kulturális újjászületésének is része” - mondta a szobor leleplezése előtti pillanatokban.

Az önkormányzat tavaly részben uniós és részben saját forrásból felújíttatta a Mechwart ligettől a Filler utcáig terjedő területet. Megújult a műemléki védettségű Krisztus Király lelkészség lépcsője, olvasóteremmel bővült a KSH Könyvtár. Az új Nepomuki János-szobor a városrész megújulásának részeként került a több mint hatvan éve eltűnt régi helyére.

Egészen biztos, hogy már 1848-ban is állt ezen a helyen egy Nepomuki Szent János-szobor. Feljegyezték ugyanis, hogy a Budavár ellen vonuló honvédek megálltak itt egy imára. A Prónay család kertjéből idehelyezett alkotást - amely ekkor már nem volt túl jó állapotban - 1893-ban egy mulatozó társaság ledöntötte. A közelben élt Zipernovszky Károly - a Ganz-gyár mérnöke, a transzformá-

tor feltalálója, tudós, országgyűlési képviselő -, aki kezdeményezte a szobor újbóli felállítását. Tamás Alajos a Margit körüti ferences plébánia híveinek segítségével pénzt gyűjtött össze, és megbízta Kozlak János kőfaragó legényt egy körülbelül 50 cm nagyságú Szent János-szobor elkészítésével. A szobor egy másfél méteres talapzaton állt 1921-ig. Ennek a kis szobornak a rongálódását főképp az idézte elő, hogy közút volt előtte, annak négy sarkán lombos fák - ott pihentették és itták lovaikat a fuvarosok. A szobor az idők folyamán annyira megrongálódott, hogy a főváros hatósága felszólította az akkori plébánost, hogy gondoskodjék a helyreállításáról. Az egyházközség Tóth István szobrászt kérte fel, hogy a Zentán álló Nepomuki-szobor mását készítse el. Szakáll Lukács építőmester ingyen vállalta a talapzat elkészítését, a főváros adta a talapzat követ, a Ganz-gyár adománya volt a vasrács, a budapesti gyár pedig ingyen vállalta a szobor négy sarkán elhelyezett díszes gázlámpák elkészítését. A szobrot pontosan 90 éve, 1921 szeptemberében adták át. A szobor három évtizedig sem állt szépen kialakított környezetében, az 1940-es évek végén leszerelték. A kis tér sokáig üres volt, és a tavalyi felújításig leginkább autók parkoltak a helyén.

Az új szobor büszkén hirdeti a katolikusok jelenlétét fővárosunkban.

L.D.

VÉRTANÚ SZERZETESEK A KOMMUNIZMUS VIHARÁBAN

Kiss Szaléz ferences vértanú emlékére tartottak december 11-én szentmisét a sopronkőhidai börtönben, ahol a szerzetest koholt vádak és a szovjet hadbíróóság ítélete alapján hatvanöt évvel ezelőtt kivégezték. A szertartás keretén belül a börtön külső falánál emléktáblát szenteltek fel.

Kiss Szalézt halála óta a gyónási titok vértanújaként tisztelik. Az 1904-ben született szerzetes Gyöngyösön 1945-ben megszervezte a Keresztény Demokratikus Ifjúsági Munkaközösséget, amely a fiataloságot fogta egybe. Mint ahogy a hasonló, egyházhoz kötődő csoportokban, e szervezetben is konkurenciát láttak a kommunisták, ezért Szaléz atyát 1946. április 28-án letartóztatták. Azzal vádolták, hogy részt vett a szovjet katonák meggyilkolásában, sőt fegyveres összeesküvést is szervezett. A bíróság lényegében meghamisított jegyzőkönyve szerint Szaléz atya előre megígérte, hogy feloldozza a diákokat, ha elkövetik a gyilkosságot, illetve beszámolt arról is, mit gyóntak neki vádolt társai. A később kiszabadult rabtársai azt mondták, hogy papjukat a felismerhetetlenségig verték, de ő a gyónási titkot nem árulta el, a szembesítéskor pedig kijelentette: a jegyzőkönyvet a kínzások hatására írta alá, abból semmi sem igaz. A Győri Egyházmegye közleménye emlékeztet, a tárgyalást magyarul nem tudó szovjet katonák megfelelő tolmács nélkül vezették le. A szerzetest a szovjet hadbíróóság 1946. december 10-i ítélete alapján végezték ki Sopronkőhidán.

Kiss Szaléz és hat, a kommunisták hit elleni gyűlöletének 1944 és 1954 között áldozatul esett rendbéli mártírtársa szentté avatási eljárásának egyházmegyei szakaszát Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek nyitotta meg ünnepélyesen november 27-én. Az eseményen esküt tettek a főpásztor által

kinevezett szakértők. Az eljárás viceposztulátora, Kálmán Peregrin úgy fogalmazott:

- Ferences testvéreink utat tapostak századunk viharáiban. Nyomdokaikban eljuthatunk Krisztushoz. Olyan út ez, amelyhez mérhetjük magunkat, életünk törekvéseit.

Az egyik vértanú, Károlyi Bernát az első világháborúban ferences táborigazgatóként vett részt, később a rendtartomány által beindított kínai misszió vezetője. 1929-ben Paokingban telepedtek le a magyar ferencesek, ahol az evangélium terjesztése első sorban karitász munkán keresztül történt.

Népkonyhákat nyitottak, időseket, betegeket ápoltak, árva gyermekeket fogadtak be. 1938-ban tért vissza Magyarországra, a vészidőszak idején zsidókat mentett, segítette a délvidéki menekülteket. Az átvonuló 1949 adventjén hurcolta el, miután nyilvánosan is kiállt az iskolák államosítása ellen. Vallatói megkínózták, koncepciók perben börtönbe vetették. „A pokol kapujában maroknyi mennyország volt a jelenléte” - emlékeztek rá, akik a rabságban találkoztak vele. A súlyos bántalmazások következtében 1954. március 2-án halt meg a budapesti rabkórházban. Jeltelen sírba temették, földi maradványait máig nem sikerült azonosítani.

Szaléz és Bernát atya mellett a következő ferences szerzetesek ügye lépett az egyházmegyei szakba: Köröstyös Krizosztom, Kovács Kristóf, Hajnal Zénó, Lukács Pelbárt és Kriszten Rafael. Kálmán Peregrin a további teendőkről szólva egy interjúban azt mondta, mielőbb megkezdődnek a tanúkihallgatások, mert az érintettek közül sokan már nagyon öregek. Az egyházi bíróság tagjai felkeresik a helyszíneket, hogy ott folytatásnak meghallgatásokat. Közben a történész és teológus szakértők is dolgoznak, de a fordítók sincsenek munka nélkül,

hiszen egy teljes koncepciók per szövegét le kell fordítaniuk. „Ha mindezeket elvégezzük, összeáll a peranyag, zárul az egyházmegyei szakasz. Ezt követően kezdődik a római szakasz, ami már az illetékes kongregáció asztala” - derült ki a beszélgetésből. Ahogy az is, hogy élnek még személyes kötődésű rendtársaik: „Kamarás Mihály ott volt Újvidéken, amikor Krizosztom és Kristóf atyát kivégezték, Félix atya Lukács Pelbárt tanítványa volt, Paskai László bíboros pedig Hajnal Zénó atya fogadta be Nagyatádra, amikor a front idején testvérével menekült.”

Kacsóh Dániel

A DIKTATÚRA HADJÁRATA AZ EGYHÁZ ELLEN

November elején a Barankovics István és a Konrad Adenauer Alapítvány tudományos konferenciát rendezett a kommunizmus bűneiről a fővárosi Gellért szállóban. Harrach Péter, az Országgyűlés alelnöke, a KDNP frakcióvezetője hangsúlyozta, az új Nemzeti Alaptantervben meg kell jelennie történelmünk hiteles bemutatásának.

Csalóközi Zoltán, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes kabinetfőnöke a kereszténydemokrata mozgalmak és az egyház sorsának alakulását vázolta fel 1945 és 1950 között. Rámutatott, már 1945 tavaszán ötven katolikus pap, köztük Boldog Apor Vilmos győri püspök esett áldozatul a szovjet katonák gyilkos akcióinak. A megszállók által támogatott magyar kommunisták célja az első pillanattól kezdve az egyház totális szétzúzása volt. 1945-ben földjeit vették el, majd 1946-ban

lejáró sajtókampány kíséretében megkezdődött szervezeteik felszámolása is. Ebben az évben ezernegyszáz csoportot tiltottak be. 1948-ban államosították az egyházi iskolákat, december 26-án, karácsonykor pedig őrizetbe vették a magyar katolikus egyház fejét, a kommunistákkal mindvégig szembehelyezkedő Mindszenty József hercegprímást, majd 1949 februárjában koncepciók perben elítélték. Ezzel egyidőben kizárták a felekezeteiket a szociális és egészségügyi ellátásból, 1950-ben pedig felszúrták a szerzetesrendeket. Ezekkel az intézkedésekkel a baloldali erők egyszerűen megszüntették az egyház társadalmi státuszát. Az előadó hangsúlyozta: 1956 után csak az eszközök változtak, enyhült az erőszak - bár még a hatvanas, sőt a hetvenes években is voltak egyházi személyek elleni perek -, de a katolikus egyházat lényegében

az Állami Egyházügyi Hivatal (ÁEH) irányította, egészen a rendszerváltásig. A diktatúra évtizedeiben 1200 pap szenvedett börtönbüntetést, de ebben a számban nincsenek benne a határon túli lelképásztorok.

Kahler Frigyes jogtudós előadásában kitért az 1956-os forradalmat és szabadságharcot követő egyházpolitikára is, hangsúlyozva, hogy a koncepciók per tovább folytatódott, ezeket a titkosszolgálat a támadások elhárításának nevezte. Az előadó idézte Kádár János egyik, Központi Bizottság előtti felszólalásából: „Meg kell értenünk, nekünk is vannak terveink... A klerikalizmus ellen tűzzel-vassal, golyószóróval és börtönnel is harcolunk, mert nálunk nem klerikális egyházi uralom van, hanem munkás-paraszt uralom!”

KD

40 ÉVES AZ EURÓPAI PÜSPÖKI KONFERENCIÁK TANÁCSA

Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) és az Új Evangelizáció Pápai Tanácsa szervezésében november 22-én Rómában ünnepelte fennállásának negyvenedik évfordulóját a CCEE. A találkozót Tarcisio Bertone bíboros, vatikáni államtitkár nyitotta meg, majd Erdő Péter bíboros, a CCEE elnöke mondott beszédet. A Szentatya magánkihallgatáson fogadta a CCEE vezetőségét.

Erdő Péter bíboros, a CCEE elnöke köszöntötte a tanács fennállásának negyvenedik évfordulóján rendezett konferencia meghívottait, köztük Tarcisio Bertone vatikáni államtitkárt és Rino Fisichella érseket. Köszönetet mondott Istennek, hogy az európai egyházak mellett állt az elmúlt évek számos kihívásával szemben.

Hálás szívvel emlékezett mindazokra, akik az elmúlt negyven évben a CCEE élén álltak. Kiemelte közülük Roger Etchegaray bíborost, aki 1971 és 1979 között töltötte be az

vénysorozatát, ezúttal a CCEE és COMECE (az Európai Unió Püspöki Konferenciáinak Tanácsa) közös szervezésében.

Erdő Péter bíboros a szervezet tevékenységei közül kiemelte továbbá a délkelet-európai püspöki konferenciák elnökeinek találkozóit és a keleti rítusú egyházak szerepének növekedését az egyházban. Fontosnak nevezte az afrikai püspökökkel való együttműködést, amely által erősödik a két kontinens egyházi vezetői közötti szolidaritás és összefogás. A legközelebbi lényegi találkozó jövő év februárjában lesz, amikor 80 püspök gyűlik össze Európából és Afrikából, hogy előkészüljön a 2012-es, új evangelizációval foglalkozó püspöki szinódusra.

A CCEE küldetésének nélkülözhetetlen eleme az ökumené, amelyet az Európai Egyházak Konferenciájával (CEC) közösen igyekeznek előmozdítani. Kiemelte a három ökumenikus találkozót (1989, 1997, 2007) és a

ben utat kell mutatni, hogy az emberek megnyithassák szívüket és értelmüket Isten előtt. Hangsúlyozta, hogy a világban egyre több embert üldöznek keresztény hite miatt. Ez a jelenség Európában nem annyira szembe-tűnő, de nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy kontinensünkön is létezik a keresztényekkel szembeni kirekesztés.

A CCEE fennállása negyvenedik évfordulójának ünneplését egybekötötték az új evangelizációról való közös gondolkodással, amelyet Erdő Péter bíboros a köszöntőjében is kiemelt. Elmondta, hogy a történelem során sokszor éppen azok tették a legnagyobb tanúságot az Úrba vetett bizalmukról, akiket a legjobban üldöztek. Hangsúlyozta továbbá, hogy az új evangelizáció érdekében is fontos az audiovizuális eszközök használata, mert ezekre korunk embere nagyon fogékony. Hozzátette: az evangelizáció a mindennapokban megnyilvánuló irtalmas szereteten keresztül valósul meg.

Végül így buzdította az egybegyűlteket: mindannyian arra kaptak meghívást, hogy nyitottabbá, befogadóbbá tegyék keresztény közösségeiket, jobban gyökerezzenek az Úrban, és erős legyen bennük a missziós lelkesedés.

A nap folyamán Philippe Capelle-Dumont, a párizsi Katolikus Egyetem filozófia tanszékének professzora a mai európai kulturális közeg és az evangélium kapcsolatáról tartott előadást, valamint Luca Volontét, az Európa Tanács képviselőjét hallgathatták meg a résztvevők arról, hogyan járulnak hozzá a katolikusok az európai társadalmi és politikai élethez. A találkozást Salvatore Fisichella érsek, az Új Evangelizáció Pápai Tanácsa elnökének beszéde zárta.

November 23-án, szerdán az általános kihallgatás végén egy katolikus püspökökből és ortodox metropolitákból álló küldöttség a CCEE elnökségével együtt átadta XVI. Benedek pápának a

II. Európai Katolikus-Ortodox Fórum okmányainak különkiadását.

November 25-én, pénteken Benedek pápa az Apostoli Palotában fogadta Erdő Péter bíborost, a CCEE elnökét. A Szentatya áldását adta munkánkra - nyilatkozta a Vatikáni Rádiónak a bíboros a pápai kihallgatás után.

A találkozón jelen voltak a tanács alelnökei, Angelo Bagnasco bíboros, genovai érsek és Jozef Michalik, Przemysl érseke; továbbá P. Duarte da Cunha, a CCEE főtítkára és Janka Ferenc atya, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának főtítkárhelyettese.

Fritzné Tőkés Éva

elnöki tisztet, és aki a zsinat után az európai püspökök közötti kapcsolatfelvétel előmozdítója volt.

Ezt követően felsorolta, milyen tevékenységeket végzett a CCEE, különösen az utóbbi években. Elmondta, hogy a tanács az évek során különböző bizottságokat hozott létre egy-egy téma alapos megismerésére. A Szentatya utolsó enciklikájá nyomán 2010-ben létrehozták a Caritas in Veritate bizottságot, amely a migrációval, a teremtett világ védelmével, az igazságosság és a béke ügyével foglalkozik. Erdő Péter bíboros bejelentette, hogy 2013-ban Granadában tartják az európai katolikus szociális napok második rendez-

Strasbourgban 2001-ben aláírt Ökumenikus Chartát. Jelentős kezdeményezésnek nevezte a katolikus-ortodox fórumot, ahol közösen vitatnak meg európai szinten felmerülő pasztorális és társadalmi problémákat.

A CCEE számára az is fontos, hogy felhasználja a modern technológia kínálta újdonságokat. A honlapon túl éppen ezekben a napokban készülnek valóra váltani az EuroCathInfo elnevezésű portált, amely várhatóan karácsony előtt már elérhető lesz.

Erdő Péter bíboros, a CCEE elnöke beszédében megemlékezett az Európában felmerülő drámai helyzetekről. A gazdasági válság mellett kiemelte az erkölcsi válságot, amely-

A PÁZMÁNYON 7400-AN TANULNAK, 650-EN TANÍTANAK

„Meg vagyok győződve arról, hogy a katolikus egyetem mind idehaza, mind külföldön komoly nevet vívott ki magának az elmúlt húsz évben, nemcsak a különböző diszciplínák oktatásában, hanem a kutatás minőségében is” - mondta az Esztergom-Budapestnek Szuromi Szabolcs Anzelm, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora, kánonjogász, aki 2011 szeptembere óta vezeti az intézményt. Gál Ferenc, Erdő Péter és Fodor György után ő a katolikus egyetem negyedik rektora.

Az intézmény első embere a jövő feladatairól elmondta: „Bizonyos munkafolyamatok hatékonyságához elengedhetetlen a megfelelő mértékű centralizáció.” A karközi együttműködésre felhozta példának a hittudományi karon nemrég megindított katolikus közösségszervezői szakot, amelynek tanegységeit a bölcsészkar, a hittudományi kar, az informatikai kar és a Vitéz János kar oktatói tanítják. „Bízom abban, hogy hasonló és az egész egyetemet felölelő oktatási és kutatási programokban még több lehetőség nyílik a jövőben” - jegyezte meg Szuromi Szabolcs Anzelm. Az egyetem szeretne egy új közgazdasági képzést is elindítani itthon, „amely más társadalomtudományok eredményeit is felöleli, ahogyan ezt a világ jelentősebb katolikus egyetemein is látjuk.”

Ezen kívül a bölcsészettudományi, a jogi, illetve a hittudományi kar együttműködésében több olyan kutatási alprogramot terveznek indítani, amelyek újabb szakokat vagy szakirányokat tesznek lehetővé.

A tavalyi akkreditációs vizsgálat kiemelte az egyetem hat doktori programjának minőségét (hittudományi - teológiai és kánonjogi programmal -, interdiszciplináris műszaki tudományok, irodalomtudományi, jog- és államtudományi, nyelvtudományi és történelemtudományi doktori iskola működik az egyetemen). A hittudományi kar könyvtára Magyarországon legkiemelkedőbb teológiai szakkönyvtára, hozzávetőlegesen 120 ezer kötettel. Az alapításának tizenötödik évfordulóját ünneplő Kánonjogi Intézet „az eltelt másfél évtized alatt kivívta a nemzetközi szakmai közvélemény kimagasló elismerését.”

„Az elmúlt húsz év alatt a PPKE működése olyan keretet teremtett, amely megkerülhetetlenül teszi egyetemünket mind az oktatás, mind a kutatás hazai és nemzetközi palettáján; valamint kiemelkedő fontosságú az új egyetemista generáció értékorientált képzésében” - szögezte le Szuromi Szabolcs Anzelm.

Szilvai Gergely

ÚJ TUDOMÁNY ÉS TECHNOLÓGIA AZ EGYETEMEN

A kutatás egy új területének kibontakozását tapasztaljuk a 21. század elején. Két csúcstechnológiának - az elektronika-számítástechnikának, azaz az információs technológiának és a biotechnológiának - a találkozásáról van szó. Ennek hatására gyökeresen átalakulnak az elmúlt évtizedekben használt orvostechnológiai eszközök is. Új képalkotók, „eldobható”, plasztikba ötvözött orvosi laboratóriumok, elektromágneses hullámmal gyógyító berendezések, bionikus elektronikai mérők és stimulálók kerülnek piacra.

Megjelennek a szervezetbe épített és ott folyamatosan működő eszközök. Ilyen például az

agy egyes régióit folyamatosan gerjesztő „pacemaker”, vagy a testbe épített gyógyszeradagoló, de ilyen akár egy mozgató protézis is, amelynek érzékelői a kart mozgató idegvégződések aktivitását érzékelik és értelmezik. A páciens ugyanúgy irányíthatja műkezét, mint a természetes kezét, ugyanis az agyban keletkező ingerületet, melyet a még meglévő idegpályák továbbítanak, képesek átvinni a protézis érzékelői.

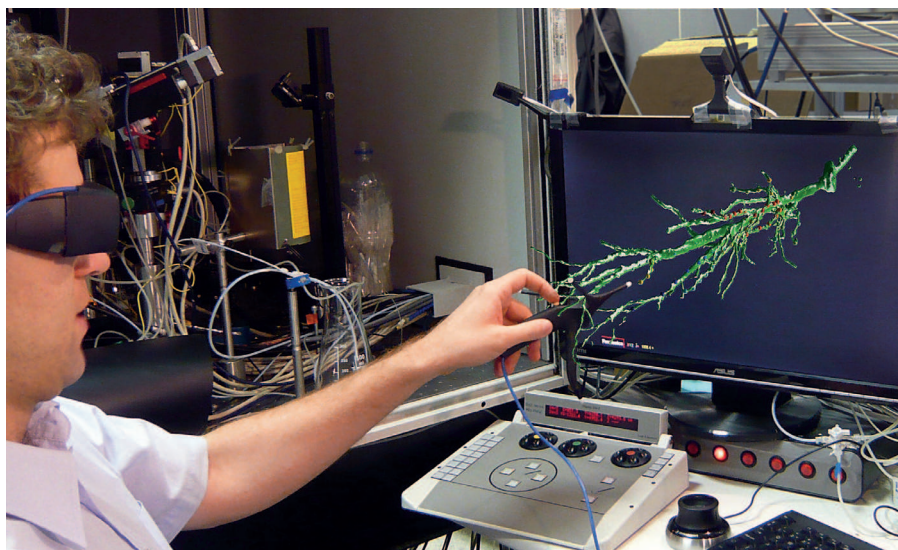
Ezeket az új termékeket azonban már nem olyan szakemberek értik és tervezik, mint a múlt században képzett egyetemisták. Az ilyen technológiák megértéséhez új, multidisz-

ciplináris képzés szükséges. Ez indult meg sikeresen a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai Karán - a Semeleweiss Egyetemmel együttműködve -, ahol most végznek az első molekuláris bionika alapszakos hallgatók. Ők a februárban hazánkban először induló Infobionika és Orvosi biotechnológia mesterszakokon folytatják tanulmányaikat.

Ezek a szakok a biológia és az elektronika-fotonika kapcsolatára építenek: ez a tudományág a mai technológiai és biológiai kutatások frontvonalában alakult ki, és az élő és a mesterséges világ elektromágneses kapcsolatára és molekula-szintű méréseire épít. Ezen mesterszakok elvégzése után a hallgatók alkalmasak lesznek a legújabb orvosi-technológiai eszközök tervezésére, elemzésére, kutatására és alkalmazására. Az igényes laboratóriumi háttér egyik új eszköze a Femtronics cég nagy értékű 2-foton mikroszkópja. Ez a berendezés képes három dimenzióban mérni az idegi folyamatokat, még hozzá mintegy 2 mikron térbeli és 2 mikrosekundum időbeli felbontással. Vizsgálható vele, hogy egyetlen idegsejt nyúlványaiban milyen műveletek zajlanak, amikor egy új információ keletkezik, illetve ennek milyen fiziológiai folyamatok állnak a háttérben, és hogy hogyan szerveződik ezen elemi folyamatokból a neuronok egész hálózatának működése.

Aki szeretne ezekről az új képzésekről többet is megtudni, látogasson el 2012. január 25-én a Kar nyílt napjára vagy honlapunkra: www.itk.ppk.hu

Roska Tamás

A LELKISÉGI MOZGALMAK SOKSZÍNŰVÉ TESZIK AZ EGYHÁZAT

Éves találkozójukat tartották a lelkeségi mozgalmak felelősei november 16-án az Országos Lelkipásztori Intézetben (OLI). Gáspár István, az OLI új igazgatója felidézte XVI. Benedek pápa szavait: „A lelkeségi mozgalmak valóban Isten ajándékai az újraevangelizálás szempontjából.” Utalt a következő, 2012-ben megrendezendő rendes színódus témájára, az új evangelizációra, melyet az Országos Lelkipásztori-Teológiai Napok is szeretne a középpontba állítani.

„Először magunkon kell kezdenünk az evangelizálást, hagyjuk, hogy Jézus tekintete újra megpihenjen rajtunk, mint Zakeuson, Péteren vagy a pogány századoson, és átforgalmadjon, megváltoztasson. Előbb legyünk jelen Jézus számára, ülünk meg a Mester lábainál, hallgassuk Őt, és utána induljunk küldésé-

re az evangelizálás útján” - hangsúlyozta Gáspár István, aki a Szentatya nyomán óvta a lelkeségi mozgalmakat az elintézményesüléstől: „Általánosságban az egyháznak a lehető legszűkebb korlátok közé kell szorítania az adminisztratív intézményeket. Nem szabad, hogy végképp elintézményesüljön, hanem mindig nyitottnak kell maradnia az Úr előre nem látható és nem tervezhető hívásaira.”

A találkozó folyamán a lelkeségi mozgalmak felelősei beszámoltak az életüket éppen foglalkoztató örömeikről és nehézségeikről, illetve közösségeik fő célkitűzéseiről, visszatétekintettek az elmúlt évre és előre a következőre. Kiderült, szinte már valamennyi közösség rendelkezik saját honlappal, amelyen minden fontos információt megkaphat az érdeklődő.

A találkozón a következő lelkeségi mozgalmak képviseltették magukat: Antióchia Közösség, Chemin Neuf Közösség, Ciszteri Obláció, Együtt Nagyvasszonyunk Dicsőségére Házasközösségek, Emmánuel Közösség, Ferences Világi Rend, Fokoláre Mozgalom, Házass Hétvége, Katolikus Karizmatikus Megújulás, Keresztény Élet Közössége, Magyar Schönstatt Családmozgalom, MÉCS Családközösségek, Neokatekumenális Út, Regnum Marianum Közösség, Szentjánosbogár Közösség.

A résztvevőket, egymást hallgatva, örömmel töltötte el annak megtapasztalása, hogy a lelkeségi mozgalmak élete milyen gazdaggá és sokszínűvé teszi egyházunkat.

Telek Franciska

HÚSZÉVES JUBILEUM

Teljesen megtöltötték a résztvevők a budapesti jezsuiták Párbeszéd Házának nemrég felújított kápolnáját november 20-án, vasárnap este a Szentjánosbogár Közösség jubileumi évzáró szentmiséjén, amelyen a közösséghez tartozók közül többen a bérmlás szentiségében is részesültek. A több száz megjelent csak egy kis részét jelenti a több ezres „hálózatnak”.

De hogyan is indult a Szentjánosbogár? Mindössze néhány család részvételével kezdődött a történet. A nyolcvanas évek végén Dunakeszin, a két helyi plébánia vonzásában élő fiatal szülők közössége életre hívott egy gyerekklubot, amelynek Szentjánosbogár lett a neve. A kezdeményezés abból a felismerésből indult, hogy a döntően nem keresztény

szemléletű közegben, amelyen az óvoda vagy az iskola, saját, keresztény lelkületben nevelt gyermekeik átveszik a többség viselkedési mintáit. Húsz évvel ezelőtt, 1991 nyarán aztán megszervezték az első tábort - azóta több mint százhusz tartottak. A közösséget a legtöbben ezek révén ismerik. Nem hittantáborokról, hanem intenzív közösségi együttlétekről van szó, napi szentmisével, beszélgetésekkel és sok-sok játékkal. Hiszen a közösség alapvető módszere a játékpédagógia. Minden év nyarán gyermek-, kamasz-, ifi-, szenior- és családos tábort várják az érdeklődőket.

A csoportvezetők a hét nap alatt csak a családnál elszállást - gyerekekre figyelnek, és még a legkilátástalanabb „eseteket” sem büntetik, inkább a beszélgetésre építenek. Aki ugyanis rosszkodik, annak leginkább szeretethiánya van, így a hangsúly az egyhetes „szeretetőzison” van. Külön hangsúlyt fektetnek a tehetséget bemutató zenés-irodalmi estekre. A kiértékelő kérdőíveken ilyesmiket lehet olvasni: „A bogártá-

borból mindig úgy megyek haza, hogy kicsit rájövök, miként kéne élni, mindig rengeteget kapok, tanulok magamról meg az emberekről és az elfogadásról. Hazavihettem a fényt, ami itt a táborban megerősödött bennem, és remélem, hogy tudom majd sokáig sugározni is!” A Szentjánosbogár célja tehát kettős: közösség-építés és a keresztény hit átadása.

A fiatal vezetők országos közösséget alkotnak, évente többször találkoznak a számukra szervezett bálakon, lelkigyakorlatokon és a tanév eleji egynapos „rajzáson”, mely a nyári táborokon részt vett gyerekek találkozója is egyúttal, valamint az 1998 óta minden tavasszal megrendezett métabajnokságon. Ezen kívül több éve rendszeres meghívásokat kapnak katolikus iskolák osztályaitól, hogy játékos, kiscsoportos módszerrel tartsanak a gyerekek számára lelki-napokat.

Az idei esztendő legfontosabb eseménye a jubileumi hét volt szeptemberben, amely a Jezsuita Sziget programjának részét képezte. Lengyel mintára városjátékot, pedagógiai workshopot és zenés-irodalmi estet szerveztek. A sorozatot egész napos fesztivál zárta szeptember 24-én, a budai Amfiteátrumban. Teresa Worowskával, a közösség egyik alapítójával és vezetőjével a Magyar Kurír a nyáron készített interjút, amelyben elmondta: „A bogárban kiemelten fontos a személyközi viszonyok minősége, a kölcsönös elfogadás, egymás nem bántása, a másik szempontjainak, indokainak megértésére irányuló igyekezet.”

Az Ignáci Pedagógiai Műhely könyvsorozatában idén jelent meg az *Isten küldött szentjánosbogárnak - A Szentjánosbogár közösség első húsz éve* című vékony kötet is, amely a közösség történetét és lelkeségét mutatja be. Keresztény közösségben megélni az evangéliumot szükségszerűen egyfajta ellentétet, kontrasztot jelent a világ hangozó feléneke gondolkodásához, logikájához képest - olvasható a kötetben.

Berez Rita rscj

KATOLIKUS ISKOLÁK LÁTOGATÁSA ESZTERGOMBAN

A főegyházmegye négy iskoláját hívta meg Erdő Péter bíboros a székvárosába novemberben. A résztvevők számára ingyenesen meghirdetett kezdeményezés címe: „Esztergom mint a magyar egyház bölcsője.” A hitéleti, kulturális és szórakoztató programokat, valamint az étkezést biztosító intézmények jó előre elkészítették a részletes forgatókönyvet, hogy az egyidejűleg nagy számban érkező látogató minden helyszínt kényelmesen bejárhasson.

Az első állomás a főtemplom volt, ahol közös szentmisén vettek részt a tanulók a Boldog Meszlényi Zoltán vértanú ereklyéit rejtő oltárnál. Ezt követően a bazilika dolgozó mutatták be az ország legnagyobb templomát, valamint a különleges értékek tárházát, a Főszékesegyházi Kincstárát. A diákok tiszteletüket teheték az atemplomban nyugvó Mindszenty József hercegprímás sírjánál. A Keresztény Múzeumban kisebb csoportokra

bontva rövid, áttekintő tárlatvezetés keretében ismerhették meg a gyűjtemény legjelentősebb darabjait, majd bejárták a Szent Adalbert Központ felújított épületét, a könyvtárat, a kápolnát és a nagyobb termeket. A közös étkezést követően a Prímás Pince ugyancsak több érdekes látnivalót tartogatott a vendégek számára. Az impozáns méretű belső terek megtekintése után a borászati kiállításon a szőlő- és borkultúrába bevezető ismertető előadást hallgathattak, a bátrabak maguk is kipróbálhatták a lopó használatát vagy a dugózást.

A négynapos programon a Mustármag Keresztény Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium, a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium, a Pál Apostol Katolikus Általános Iskola és Gimnázium, a Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium és Kollégium összesen 782 diákja és 59 kísérő tanára vett részt.

A Keresztény Múzeumban a múzeum-pedagógiáról tartottak szakmai napot november 11-én. Füzes Ádám atya, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye egyházművészeti bizottságának elnöke köszöntőjében a művészetnek az egyház életében betöltött fontos szerepét hangsúlyozta, illetve azt, hogy a művészeti alkotások elemzése, közvetítése milyen jelentős feladat az ifjúság nevelésében. Mervay Miklós, a Pázmány Péter Egyetem részéről a művészet teológiai megközelítése kapcsán a bibliai alapok, a liturgia szempontjai mellett kitért azokra a lehetőségekre, melyek a művészetben mint az evangéliumot közvetítő eszközben rejlenek. Germán Kinga bemutatta a Pázmány egyetem múzeumpedagógiai, speciális kollégiumának képzési rendszerét, melyben a Keresztény Múzeum mint gyakorlati helyszín kiemelt szerepet kap.

Kontsek Ildikó

FOLYTATÓDhat A CSALÁD ÉVE

Az egyházmegyei Családreferatúra november 18-án megtartott Családfórum elnevezésű rendezvényén a jövő év tervezése mellett áttekintettük az elmúlt év eseményeit is. Méltó és nagyszabású ünnepe volt a Család Évének a november elején, Gödöllőn megtartott Családfesztivál is, szívesen gondolunk vissza az egyházmegyei ünnepek mellett a helyi programokra. A tematikus év sok új kezdeményezést hozott a főegyházmegyében, és természetes az igény, hogy ezek folytatódjanak. Ide sorolható a referatúra által kifejlesztett és a Család Évében először megvalósított Gyűrűskönyv program, amelynek alapvető

célja a házaspárok, családok közösségeinek támogatása. A program egyszerre képzés és műhelymunka. Őt alkalommal, havonta egy estét töltünk együtt a résztvevőkkel, ilyenkor interaktív módon sajátítunk el új készségeket és módszereket, illetve egymás tapasztalataiból tanulunk. A résztvevők a találkozók előtt megkapják az adott elméleti anyagot, amelyet „gyűrűskönyvben” fűznek le. A lezajlott program résztvevőitől számtalan pozitív és segítő visszajelzést kaptunk, amelyek a folytatásra biztatnak bennünket. Íme egy rövid idézet: „Nagyon jól átgondolt volt a tematika. Elég általános ahhoz, hogy mindenfajta közösség-

Családreferatúra
Esztergom-Budapesti
Főegyházmegye

re használható legyen, de elég konkrét ahhoz, hogy kézzelfogható maradjon. A témakörök szerintem pontosan azokat a témákat ölelik fel, melyek sarkalatos pontjai a közösség kialakításának, illetve megújításának.”

A 2012-es esztendőben tehát ismét elindul a Gyűrűskönyv program, az érdeklődők jelentkezését szeretettel várjuk január 15-ig a pasztoral@katolikus.hu címre.

Bittásnszky Jánosné

MŰVELT, TEHÁT VESZÉLYES

A kialakult hagyománynak megfelelően karácsony előtt, ezúttal december 15-én koszorúzta meg a pesti ferencesek templománál Melocco János emléktábláját Szikora József, a Magyar Katolikus Újságíró Szövetség elnöke és Rátkai Balázs, az Új Ember főszerkesztője.

Melocco János 1909. december 26-án, Fiumében született. A Pázmány Péter Tudományegyetemen szerzett jogi és államtudományi doktorátust 1932-ben. Dolgozott az MTI-nél, a Magyar Rádiónál és a német nyelvű Pester Lloydnál is. Röviddel hetilapunk, az Új Ember indulása után - 1947 őszén

- belső munkatárs lett a szerkesztőségénél, mely egyben utolsó munkahelye is volt. 1950. szeptember 10-én a Záhonyból Budapest felé tartó vonaton letartóztatták, s koncepció per során a budapesti katonai törvényszék hamarosan halálra ítélte. Az akkori hatóság megállapította, sőt, írásba is foglalta: művelt, tehát veszélyes. Melocco Jánost 1951. február 22-én kivégezték Budán, a Mártírok útján lévő fegyházban. Családja erről csak egy hónappal később, éppen nagypénteken szerezhetett tudomást.

Bókay László

1356

500 Ft

ADOMÁNYVONAL Hívjon, hogy segíthessünk!

Hívásonként 500 Ft-tal támogatja munkánkat.

www.karitasz.hu

Hirdessen a Magyar Kuríron!

Megújult oldalunkon több mint 140.000 látogató követi nyomon az egyházunkkal kapcsolatos híreket. Olvasóink, hirdetőink igényeinek még tökéletesebb kiszolgálása, valamint a honlapunkon való tájékozódás megkönnyítése érdekében új hirdetési struktúrát alakítottunk ki, amelyet kommunikációs partnerünk segítségével szerkesztünk.

Oldalunkon lehetőséget kínálunk banner elhelyezésére, amely egyenesen az Ön által hirdetett program honlapjára tudja vezetni az érdeklődőt, megkönnyítve és gyorsítva ezzel a hirdetett cél elérését. A részletekért látogasson el weboldalunkra: www.magyarkurir.hu/mediaajanlat

Legyen Ön is a Magyar Kurír partnere!

A Magyar Kurír és a Katolikus Karitászt hivatalos együttműködő partnere, az Ester Communications **komplex szolgáltatásokkal,** többek között online felületek és nyomtatott sajtó tervezésével, grafikai kivitelezéssel, arculattervezéssel is várja leendő ügyfeleit!

www.estercom.hu

„Karácsony a családban” – a Magyar Kurír fotópályázata

A pályázaton bárki indulhat, max. 5 db képpel.

A pályázatokat a palyazat@magyarkuri.hu e-mail címre várjuk.

Beküldési határidő: 2012. január 31.

A pályázat feltételeiről és részleteiről honlapunkon tájékozódhat: www.magyarkuri.hu

Közönségdíj:

A beérkezett képeket a Magyar Kurír Facebook oldalára is feltöltjük, ahol a **közönségszavazatok** (like-ok száma) alapján is díjazzuk a legtöbb szavazatot kapott képet.

Magyar Kurír
KATOLIKUS HÍRPORTÁL